

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 17. Rok: 2024 Číslo: 01.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Strážiť si srdce

(z myšlienok pápeža Františka)

Kniha Genezis prostredníctvom rozprávania o prarodičoch predstavuje dynamiku zla a pokušenia. Spomeňme si na pozemský raj. V idylickom obraze, ktorý predstavuje rajska záhrada Eden, sa objavuje postava, ktorá sa stáva symbolom pokušenia: had, ktorý zvädza. Had je zákerné zviera: pohybuje sa pomaly, plazí sa po zemi a niekedy si jeho prítomnosť ani nevšimnete – je tichý –, dokáže dobre splynúť so svojim prostredím a predovšetkým je nebezpečný.

Keď sa začne rozprávať s Adamom a Evou, ukáže, že je vie rafinovane argumentovať. Začína tak, ako sa to robí pri zlom klebetení, zlomyseľnou otázkou. Hovorí: „Je pravda, že Boh povedal:

Nesmiete jesť zo žiadneho stromu v záhrade?“ (Gn 3, 1).

Táto veta nie je pravdivá: Boh skutočne ponúkol mužovi a žene všetky plody záhrady okrem plodov konkrétneho stromu: stromu poznania dobra a zla. Tento zákaz nemá za cieľ zakázať človeku používať rozum, ako sa niekedy nesprávne interpretuje, ale je mierou múdrosti. Akoby chcel povedať: uznajte hranice, necíťte sa byť pánmi všetkého, pretože pýcha je počiatkom všetkého zla.

A tak, ako sa hovorí v príbehu, Boh ustanovuje prarodičov za pánov a strážcov stvorenia, ale chce ich uchrániť pred domýšľavosťou všemohúcnosti, pred tým, aby zo seba

urobili pánov dobra a zla, čo je pokušenie. Je to zlé pokušenie aj v súčasnosti. To je najnebezpečnejšia pasca pre ľudské srdce.

Ako vieme, Adam a Eva nedokázali odolať pokušeniu hada. Do ich mysle sa vkradla myšlienka na nie príliš dobrého Boha, ktorý ich chcel udržať v podriadenosti: preto sa všetko zrútilo. Týmto príbehom nám Biblia vysvetľuje, že zlo sa v človeku nezačína zvučným spôsobom, keď sa už prejavuje nejaký

čin, ale zlo sa začína oveľa skôr, keď sa ním človek začne zaoberať.

Ukolíše ho v predstavách či myšlienkach a nakoniec sa

nechá chytiť do pasce jeho lichotenía. Vražda Ábela sa nezačala hodeným kameňom, ale zášťou, ktorú Kain zlomyseľne prechovával a ktorá z neho urobila netvora v jeho vnútri. Aj v tomto prípade sú Božie odporúčania zbytočné.

S diablom, milí bratia a sestry, sa nedá viesť dialóg. Nikdy! Človek s ním nesmie nikdy viesť rozhovor. Ježiš s diablom nikdy nevedol dialóg, on ho vyhnal. Keď bol na púšti, pri pokúšaní, nerozprával sa s ním; jednoducho

odpovedal slovami Svätého písma, Božím slovom. Buďte opatrní: diabol je zvodca. Nikdy s ním nevedte dialóg, pretože je múdrejší ako my všetci a donúti nás za to zaplatiť. Keď príde pokušenie, nikdy nevedte dialóg. Zatvorte dvere, zatvorte okno, zatvorte svoje srdce. Takto sa bránime proti tomuto zvädzaniu, pretože diabol je ľstivý a inteligentný. Dokonca pokúšal Ježiša biblickými citátmi! Urobil tam zo seba veľkého teológa.

S diablom sa nerozpráva. Pochopili

ste to? Buďte opatrní. S diablom sa nerozprávame a s pokušenie sa nesmieme zaoberať. Dialóg tu nie je možný. Keď pokušenie prichádza:

zatvorme dvere. Strážme si srdce. Človek musí byť strážcom svojho srdca. A práve preto nevedieme dialóg s diablom.

Strážiť si srdce, je odporúčanie, ktoré nachádzame u rôznych (púštnych) otcov a svätých. Musíme prosieť o túto milosť, aby sme sa naučili strážiť si srdce. Je to múdrosť, vedieť ako si strážiť srdce. Nech nám Pán pomáha v tejto práci. Ten, kto si stráži srdce, stráži poklad.

Bratia a sestry, učme sa strážiť si srdce!

Predpôstne obdobie

(liturgický kalendár)

Už niekoľko týždňov pred samotným začiatkom Veľkého pôstu Cirkev oznamuje jeho príchod a pozýva nás do obdobia predpôstnej prípravy. Skôr než začne samotný Veľký pôst, Cirkev oboznamuje svojich veriacich s jeho významom.

Príprava na Veľký pôst zahŕňa štyri na seba nadväzujúce nedele, pričom každá z nich sa prostredníctvom čítania konkrétnych textov Evanjelia venuje určitému základnému aspektu pokánia.

Takáto prax predpôstneho obdobia je na Východe starobylá. Už veľkí kazatelia a znalci duchovného života 4. storočia, akými boli sv. Bazil Veľký, sv. Ján Zlatoústý, Cyril Alexandrijský nám zanechali svoje kázne a slová, v ktorých poukazujú na pôst, ktorý očakávame, nie prežívame.

Cieľom predpôstneho obdobia je obnoviť vzťah človeka k Bohu a takto mať čo najväčší duchovný osov z pôstu.

Príkladmi zo Sv. písma, ktoré Cirkev po tieto dni veriacim predkladá, sa má veriaci človek povzbudiť na pravú modlitbu, kajúcnosť a hlbokú ľútosť nad hriechmi. Taktiež

nadobudnúť správny postoj k Bohu, v ktorom má vidieť milosrdného Otca, ale aj spravodlivého sudcu. Všetko tu vedie človeka k tomu, aby zanechal pýchu a nadutosť farizeja, pokorne sa modlil ako mýtnik, kajal sa ako márnokratný syn, mal bázeň pred Božím súdom a oplakával svoje priestupky ako praotec Adam. Aby prijal námahy pôstu počas Štyridsiatnice, nasledujúc tak svojho Spasiteľa, ktorý sa štyridsať dní postil v jordánskej púšti.

Nedeľa o Zachejovi

Nedeľa o Zachejovi dostala svoje pomenovanie podľa state z Evanjelia (Lk 19, 1-10) a príbeh hlavnej postavy Zacheja je ústrednou myšlienkou nedele.

Zachej z dnešného príbehu bol colníkom, nenávidený ľuďmi, keďže nevyberal poplatky podľa spravodlivosti, ale kvôli svojej chamtivosti okrádal svojich súkmeňovcov, aby sa zapáčil Rimanom. Možno povedať, že **Zachej patril do skupiny**

akýchsi verejných hriešnikov.

A tento Zachej, a spolu s ním celé Jericho, zažije šok. Ježiš, ktorý prechádzal cez ich mesto, sa zastaví pod

figovníkom na ktorom bol Zachej a oznámi mu, že chce byť v jeho dome! **Šok! Do domu verejného hriešnika sa pozýva Boží Syn!** Pre jedných je to pohoršenie, pre ďalších nepochopiteľné...

Ježiš Kristus zaklopal na dvere Zachejovho srdca a Zachej otvoril svoje srdce Božej milosti. Takto zasiahnutý Božou milosťou, uznal Zachej svoju chybu, prehodnotil doterajší život a rozhodol sa vykonať nápravu!

Na príklade Zacheja vidíme, že každý, koho zasiahne Božia milosť a on ju prijme, nech je akokoľvek hriešny, môže dosiahnuť obrátenie a spásu.

Čo znamená výzva „*Pod' dolu?*“ Ježiš Kristus nás pozýva:

- zostúpiť zo svojho stromu pýchy, egoizmu, sebeckta, nelásky, sebaľútosti, falošnosti, závisti...
- naplno otvoriť mu svoje srdce, aby dodal človeku odvahu na zmenu v jeho živote: skrze uznanie svojich chýb, prehodenie doterajšieho spôsobu života a túžby nápravy.
- zostúpiť na zem a začať nachádzať Ježiša vo všednosti svojho života: cez konkrétne skutky a cez konkrétnych ľudí.

Nedeľa o mýtnikovi a farizejovi

Nedeľa mýtnika a farizeja dostala svoje pomenovanie podľa state Evanjelia, ktoré sa číta na sv. liturgii a je centrálnou myšlienkou tejto nedele (Lk 18, 10-14).

Na tomto Ježišovom podobenstve Cirkev poukazuje na dva typy ľudí, na dva postoje, ktoré je možné pred Bohom zaujať. Buď človek prijme mýtnikovu pokoru, a bijúc sa do prs bude volať: „*Bože, buď milostivý mne hriešnemu!*“ alebo uprednostní správanie farizeja, ktorý si namýšľa, aký je fantastický v porovnaní s ostatnými: „*Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia...*“

Čo Pán kritizoval na farizejovi?

Hlavne jeho pyšnú sebadôveru, spokojnosť so sebou samým, popretie vlastnej slabosti a hriešnosti, iba vonkajšie plnenie predpisov, ktoré ho utvrdzovali v názore, že s Bohom je vyrovnaný.

Čo Ježiš chváli na mýtnikovi? On vnútorne prežíval svoju úbohosť a hriešnosť, a čo je dôležité, ľutoval to a zostal otvorený Božej vôli.

Príprava na veľkopôstne obdobie teda obsahuje hľadanie a modlitbu o pokoru, ktorá je začiatkom ozajstného pokánia.

Liturgický program

Liturgický program po Nedeli o Zachejovi

od 15.01. do 21.01. 2024

Pondelok 15.01.	Prepodobní otcovia Pavol Tébsky a Ján Chatrčník	06:30 sv. lit. (csl.) † Božena
		18:00 sv. lit. (slov.) † Ján, Michal, Mária...
Utorok 16.01.	Poklona reťaziam sv. apoštola Petra	06:30 sv. lit. (csl.) † Andrej, Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) † Anna, Andrej, Peter
Streda 17.01.	Prepodobný a bohonositeľný otec Anton Veľký	06:30 sv. lit. (csl.)
		18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Daniela, Anna...
Štvrtok 18.01.	Svätý Atanáz a svätý Cyril, alexandrijskí arcibiskupi	06:30 sv. lit. (csl.) * Ivan
		18:00 sv. lit. (slov.) * Ivan
Piatok 19.01.	Prepodobný otec Makarios Egyptský zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna
		18:00 sv. lit. (slov.) * Vladislav s rod.
Sobota 20.01.	Prepodobný a bohonositeľný otec Eutymios Veľký	07:00 sv. lit. (csl.) * Miroslav
		18:00 sv. lit. (slov.) † Štefan, Renáta, Zuzana...
Nedeľa 21.01.	Nedeľa o mýtnikovi a farizejovi hl. 1.	07:30 sv. lit. (slov.) * Miroslav, Miloslava, Michaela, Lenka, Mária
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.) * Oliver, Patrícia, Milan, Veronika, Lukáš
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.)

Liturgický program

Liturgický program Nedeli o mýtnikovi a farizejovi od 22.01. do 28.01. 2024

Pondelok 22.01.	Sv. apoštol Timotej	06:30 sv. lit. (csl.) † Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) * Ľuboš s rod.
Utorok 23.01.	Sv. muč. Agatanel	06:30 sv. lit. (csl.) † Štefan, Mária, Michal...
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Juraj (panychída) 2. † Justína, Ján, Mária, Michal, Jozef...
Streda 24.01.	Prep. matka Xénia Rímska	06:30 sv. lit. (csl.)
		18:00 sv. lit. (slov.) * Iveta s rod.
Štvrtok 25.01.	Sv. Gregor Teológ, konštantínopolský arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) 1. * Anna s rod. 2. * Zdena
		18:00 sv. lit. (slov.) † Andrej, Anna, Michal...
Piatok 26.01.	Prep. otec Xenofont a jeho manželka Mária a synovia voľnica	06:30 sv. lit. (csl.) † Ivan, Michal, František
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Peter (panychída) 2. † Milan, Mária (panychída)
Sobota 27.01.	Prenesenie pozostatkov sv. Jána Zlatoústeho	07:00 sv. lit. (csl.)
		18:00 sv. lit. (slov.) * Mária
Nedeľa 28.01.	Nedeľa o márnotratom synovi Prepodobný otec Efrem Sýrsky hl. 2.	07:30 sv. lit. (slov.)
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.)
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.)

Ježiš Kristus aj púšť

(príbehy a myšlienky pre potešenie duše)

Francúz Guy v liste svojmu priateľovi píše zo Sahary toto: „*Po ôsmich dňoch kňaz! Bola to pre mňa veľká radosť. Uprostred púšte som mohol prisluhovať pri sv. liturgii a pristúpiť k sv. prijímaniu. Aká to radosť - uprostred nekonečného piesku prijať Ježiša, všade cítiť jeho svätú prítomnosť.*“

Spomeňme si len na Zacheja, akú radosť mal z toho, že vo svojom dome mohol privítať Ježiša Krista, ktorého túžil aspoň vidieť!

Z tejto radosti sa rozhodol pre zmenu svojho života. Preto Spasiteľ o ňom vyhlasuje: „*Dnes prišla spása do tohoto domu*“ (Lk 18, 9).

Pokora vedie k pokániu

Jedného dňa roku 1084 prišiel k bráne kláštora pútnik v kajúcom rúchu. Všetkým sa zdalo, že je nemý, pretože len posunkami dával najavo, že by sa rád stal mníchom. Predstavený ho prijal za kláštorného sluha. Osem rokov tento pútnik vykonával tie najnižšie práce v kláštore.

Keď ochorel a cítil, že sa blíži jeho posledná hodina, pred všetkými rehoľníkmi vyznal: „*Som Boleslav VII., poľský kráľ. Počas svojej vlády som sa dopustil mnohých ukrutností. Vlastnými rukami som zavraždil pri oltári biskupa*

Stanislava v Krakove, pretože ma napomínal pre moje nepravosti. Pápež ma za to vylúčil z Cirkvi. Spamätal som sa. Vybral som sa do Ríma, aby som si vyprosil odpustenie tohto trestu a na spiatočnej ceste som prišiel medzi vás, aby som sa v mlčaní a ako prostý sluha kajal za svoje hriechy.“

Ako dôkaz svojho vyhlásenia ukázal rehoľníkom kráľovský pečatný prsteň. Čoskoro na to zomrel.

Pestujme pokoru, pretože pokora vedie k pokániu a pokánie vedie k Božiemu milosrdenstvu.

Pýcha oslepuje

Indická rozprávka spomína istého muža, ktorý dosiahol vysoké spoločenské postavenie. Prišiel k nemu priateľ, ktorý mu blahoželal. On však, omámený kariérou, nechcel priateľa poznať. „*Kto si ty? Nepoznám Ťa. Čo chceš odo mňa?*“

Priateľ sa hanbil za správanie tohto muža a povedal mu: „*Ozaj ma nepoznáš, veď to nie je ani tak dávno, spolu sme sa hrávali. Prišiel som ti blahoželať, ale vidím, že si oslepol. Vyjadrujem ti sústrasť.*“

Nedeľa Božieho slova

(možnosť obnovy vzťahu k Božiemu slovu)

Každoročne je tretia nedeľa v mesiaci január (v rámci Katolíckej cirkvi) Nedeľou Božieho slova. Túto nedeľu ustanovil pápež František apoštolským listom motu proprio *Aperuit illis*.

Čo je zmyslom slávenia takejto nedele?

1. Pápež František v apoštolskom liste píše, že táto nedeľa má pomôcť pochopiť „*nevyčerpatelné bohatstvo, ktoré pochádza z trvalého dialógu Boha s jeho ľudom*“ (Misericordia et misera, 7).

2. Božie slovo je prameňom všetkého života (porov. Jn 1, 4) a preto ho nutne potrebujeme. Jeho plnosť nachádzame v Božom synovi, Ježišovi Kristovi, ktorý je dokonalou komunikáciou Boha (porov. Hebr 1, 1).

3. A kde inde poznávame jeho tvár tak pravdivo ako v evanjeliách? Preto si napísané Božie slovo zasluhuje našu pozornosť.

Nedeľa Božieho Slova nám má teda pomôcť aby sme „*cítili vdácnosť za tento veľký dar, no zároveň záväzok žiť podľa neho v každodennom živote*

a zodpovednosť dôsledne o ňom svedčiť“ (Aperuit illis, 2).

Nedeľa Božieho slova však nemá byť iba jediným výnimočným dňom v roku, keď si uvedomíme význam Božieho slova. Skôr sa má stať dňom začiatku obnovy nášho vzťahu k Božiemu slovu, a k Svätému písmu zvlášť.

Božie slovo je zárukou našej viery. Bez pravidelného čítania alebo počúvania a hĺbania nad Písmom je iba ťažko možný náš kresťanský život. Božie zjavenie je nám dostupné prostredníctvom svedkov Starého a Nového zákona, teda textu Biblie a prostredníctvom učenia Cirkvi obsiahnutého v Tradícii. V Svätom Písme a skrze neho a v ňom nám hovorí sám Boh. Sväté Písmo nielenže obsahuje Božie slovo, ale ono Božie slovo je. Toto všetko je napísané pod vplyvom Božieho Ducha.

Božie slovo je nám svetlom života. Kto ho nemá, ten blúdi. V Žalme čítame: „*Tvoje slovo je svetlo pre moje nohy a pochodeň na mojich chodníkoch.*“ (Ž 119, 105)

